

LECTIO DIVINA SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Jn 20,19-31

Húsvét 2. vasárnapja,
az isteni irgalmasság vasárnapja („B” év)

Ne légy hitetlen, hanem hívő!

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”

(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent János könyvéből

Ne légy hitetlen, hanem hívő!

Amikor a hét első napján (Húsvétvasárnap) beesteledett, Jézus megjelent a tanítványoknak ott, ahol együtt voltak, pedig a zsidóktól való félelmükben zárva tartották az ajtót. Belépett és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek!” Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat. Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.” E szavak után rájuk lehelt, és így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket! Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek nem bocsátjátok meg, az nem nyer bocsánatot.”

A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Iker, nem volt velük, amikor Jézus megjelent nekik. Később a tanítványok elmondták neki: „Láttuk az Urat.” De ő így szólt: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem érintem ujjaimat a szegek helyéhez, és nem tapintom meg kezemmel oldalát, én nem hiszem!”

Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok. Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Tamásnak pedig ezt mondta: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd a kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és érintsd meg oldalamat! Ne légy hitetlen, hanem hívő!” Tamás így válaszolt: „Én Uram, én Istenem!” Jézus ezt mondta neki: „Most már hiszel, Tamás, mert láttál engem. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek!”

Jézus még sok más csodajeleket is művelt tanítványai szeme láttára, de azok nincsenek megírva ebben a könyvben. Ezeket viszont megírták, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

¹⁹ Οὔσης οὖν ὀψίας τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ τῇ μιᾷ σαββάτων, καὶ τῶν θυρῶν κεκλεισμένων ὅπου ἦσαν οἱ μαθηταὶ διὰ τὸν φόβον τῶν Ἰουδαίων, ἦλθεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον, καὶ λέγει αὐτοῖς· **Εἰρήνη** ὑμῖν.

Tehát a hétnek annak az első napján, amikor este volt, és az ajtók be voltak zárva, ahol a tanítványok voltak a zsidóktól való félelem miatt, jött Jézus és megállt középen és mondja nekik: „Béke nektek.”

²⁰ καὶ τοῦτο εἰπὼν ἔδειξεν τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν αὐτοῖς. ἐχάρησαν οὖν οἱ μαθηταὶ ἰδόντες τὸν κύριον.

És ezt mondvá megmutatta nekik a kezeit és az oldalát. Tehát a tanítványok látva az Urat örülni kezdtek.

²¹ εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς πάλιν· **Εἰρήνη** ὑμῖν· καθὼς ἀπέσταλκέν με ὁ πατήρ, καγὼ πέμπω ὑμᾶς.

Mondta tehát nekik Jézus ismét: „Béke nektek: ahogy az Atya küldött engem, én is küldelek titeket.”

²² καὶ τοῦτο εἰπὼν **ἐνεφύσησεν** καὶ λέγει αὐτοῖς· Λάβετε πνεῦμα ἅγιον·

És ezt mondvá rájuk lehelt és mondja nekik: „Vegyétek a Szentlelket!

²³ ἂν τινῶν ἀφῆτε τὰς ἁμαρτίας ἀφέωνται αὐτοῖς· ἂν τινῶν κρατῆτε κεκράτηνται.

Ha valakiknek a bűneit megbocsátjátok, meg lesznek bocsátva nekik, ha valakiknek (a bűneit) megtartjátok, meg lesznek tartva.”

²⁴ Θωμᾶς δὲ εἷς ἐκ τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος Δίδυμος, οὐκ ἦν μετ’ αὐτῶν ὅτε ἦλθεν Ἰησοῦς. **Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, a Didimusznak nevezett, nem volt velük, amikor jött Jézus.**

²⁵ ἔλεγον οὖν αὐτῷ οἱ ἄλλοι μαθηταί· Ἐωράκαμεν τὸν κύριον. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· Ἐὰν μὴ ἴδω ἐν ταῖς χερσίν αὐτοῦ τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω τὸν δάκτυλόν μου εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων καὶ βάλω μου τὴν χεῖρα εἰς τὴν πλευρὰν αὐτοῦ, οὐ μὴ πιστεύσω.

A többi tanítvány mondta tehát neki: „Láttuk az Urat.” Az pedig mondta nekik: „Ha csak nem látom a kezeiben a szögek nyomát és nem teszem az ujjamat a szögek nyomába és nem teszem a kezemet az oldalába, nem hiszem.”

²⁶ Καὶ μεθ’ ἡμέρας ὀκτῶ πάλιν ἦσαν ἔσω οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ καὶ Θωμᾶς μετ’ αὐτῶν. ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς τῶν θυρῶν κεκλεισμένων, καὶ ἔστη εἰς τὸ μέσον καὶ εἶπεν· **Εἰρήνη** ὑμῖν.

És nyolc nap után ismét bent voltak a tanítványai, Tamás is velük. Jézus jön, amikor az ajtók be voltak zárva, és megállt középen és mondta: „Béke nektek.”

²⁷ εἶτα λέγει τῷ Θωμᾶ· Φέρε τὸν δάκτυλόν σου ὧδε καὶ ἴδε τὰς χεῖράς μου, καὶ φέρε τὴν χεῖρά σου καὶ βάλε εἰς τὴν πλευράν μου, καὶ μὴ γίνου ἄπιστος ἀλλὰ πιστός.

Azután mondja Tamásnak: „Tedd ide az ujjadat és nézd a kezeimet és nyújtsd a kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő.”

²⁸ ἀπεκρίθη Θωμᾶς καὶ εἶπεν αὐτῷ· Ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου.

Felelte Tamás és mondta neki: „Uram és Istenem.”

²⁹ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· Ὅτι ἑώρακάς με πεπίστευκας; μακάριοι οἱ μὴ ἰδόντες καὶ πιστεύσαντες.

Jézus mondja neki: „Mivel láttál engem, hittél? Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

³⁰ Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα σημεῖα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς ἐνώπιον τῶν μαθητῶν, ἃ οὐκ ἔστιν γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ·

Tehát sok más jelet is tett ugyan Jézus a tanítványai előtt, amiket nem írtak le ebben a könyvben,

³¹ ταῦτα δὲ γέγραπται ἵνα πιστεύητε ὅτι Ἰησοῦς ἐστὶν ὁ χριστὸς ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, καὶ ἵνα πιστεύοντες ζωὴν ἔχητε ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ.

de ezeket leírták, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és hogy, akik hisztek, életetek legyen az ő nevében.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

¹⁹ CUM ESSET ERGO SERO DIE ILLA PRIMA SABBATORUM, ET FORES ESSENT CLAUSAE, UBI ERANT DISCIPULI, PROPTER METUM IUDAEORUM, VENIT IESUS ET STETIT IN MEDIO ET DICIT EIS: “PAX VOBIS!”

¹⁹ Amikor beesteledett, még a hét első napján megjelent Jézus a tanítványoknak, ott, ahol együtt voltak, bár a zsidóktól való félelmükben bezárták az ajtót. Belépett, megállt középen és köszöntötte őket: „Békesség nektek!”

¹⁹ Mikor azon a napon, a hét első napján este lett, és a helyiség ajtaja, ahol a tanítványok összegyűltek, be volt zárva a zsidóktól való félelem miatt, eljött Jézus, megállt középen, és azt mondta nekik: »Békesség nektek!«

¹⁹ *Estefelé, még a hét első napján, együtt voltak a tanítványok, zárt ajtóik mögött, mert féltek a zsidóktól. Akkor eljött Jézus, közéjük lépett és így szólt hozzájuk: „Békesség nektek!”*

¹⁹ *Mikor azért estve vala, azon a napon, a hétnek első napján, és mikor az ajtók zárva valának, a hol egybegyűltek vala a tanítványok, a zsidóktól való félelem miatt, eljöve Jézus és megállta a középén, és monda nékik: Békesség néktek!*

¹⁹ Aznap, a hét első napján este ott, ahol összegyűltek a tanítványok, a zsidóktól való félelmükben az ajtókat zárva tartották. Eljött Jézus, megállt középen, és így szólt hozzájuk: – Béke veletek!

²⁰ ET HOC CUM DIXISSET, OSTENDIT EIS MANUS ET LATUS. GAVISI SUNT ERGO DISCIPULI, VISO DOMINO.

²⁰ E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.

²⁰ Miután ezt mondta, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. A tanítványok megörültek, amikor meglátták az Urat.

²⁰ *E szavakkal megmutatta nekik kezét és oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.*

²⁰ *És ezt mondván, megmutatá nékik a kezeit és az oldalát. Örvendezének azért a tanítványok, hogy látják vala az Urat.*

²⁰ Miután így szólt, megmutatta nekik a kezét és az oldalát. Az Úr láttára öröm töltötte el a tanítványokat.

²¹ DIXIT ERGO EIS ITERUM: “PAX VOBIS! SICUT MISIT ME PATER, ET EGO MITTO VOS”.

²¹ Jézus megismételte: „Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.”

²¹ Aztán újra szólt hozzájuk: »Békesség nektek! Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.«

²¹ „Békesség nektek!” – ismételte. „Amint engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.”

²¹ *Ismét monda azért nékik Jézus: Békesség néktek! A miként engem küldött vala az Atya, én is akképen küldelek titeket.*

²¹ Jézus erre ismét ezt mondta nekik: – Béke veletek! Ahogy engem küldött az Atya, úgy küldelek én is titeket.

²² ET CUM HOC DIXISSET, INSUFFLAVIT ET DICIT EIS: “ACCIPITE SPIRITUM SANCTUM.

²² Ezekkel a szavakkal rájuk lehelt, s így folytatta: „Vegyétek a Szentlelket!

²² S miután ezt mondta, rájuk lehelt, és így szólt hozzájuk: »Vegyétek a Szentlelket!

²² *E szavak után rájuk lehelt és folytatta: „Vegyétek a Szentlelket.*

²² *És mikor ezt mondta, rájuk lehelle, és monda nékik: Vegyetek Szent Lelket:*

²² Ezt mondván rájuk lehelt, és így folytatta: – Vegyétek a Szentlelket!

²³ QUORUM REMISERITIS PECCATA, REMISSA SUNT EIS; QUORUM RETINUERITIS, RETENTA SUNT”.

²³ Akinek megbocsátjátok bűneit, az bocsánatot nyer, s akinek megtartjátok, az bűnben marad.”

²³ Akiknek megbocsátjátok bűneiket, bocsánatot nyernek; akiknek pedig megtartjátok, azok bűnei megmaradnak.«

²³ *Akinek megbocsátjátok bűneit, bocsánatot nyer, akinek pedig megtartjátok, az bűnben marad.”*

²³ *A kiknek bűneit megbocsátjátok, megbocsáttatnak azoknak; a kikéit megtartjátok, megtartatnak.*

²³ Akiknek megbocsátjátok a bűneit, azok bocsánatot nyernek, és akiket megőriztek, azok megmaradnak.

²⁴ THOMAS AUTEM, UNUS EX DUODECIM, QUI DICITUR DIDYMUS, NON ERAT CUM EIS, QUANDO VENIT IESUS.

²⁴ A tizenkettő közül az egyik, Tamás, vagy melléknevén Didimusz, nem volt velük, amikor megjelent nekik Jézus.

²⁴ Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Ikernek hívnak, nem volt velük, amikor eljött Jézus.

²⁴ *Tamás, melléknevén Didimusz, egy a tizenkettő közül, nem volt velük, mikor eljött Jézus.*

²⁴ *Tamás pedig, egy a tizenkettő közül, akit Kettősnek hívtak, nem vala ő velök, a mikor eljött vala Jézus.*

²⁴ Tamás, egy a Tizenkettő közül, akit Ikernek hívtak, éppen nem volt velük, amikor Jézus megjelent.

²⁵ DICEBANT ERGO EI ALII DISCIPULI: “VIDIMUS DOMINUM!”. ILLE AUTEM DIXIT EIS: “NISI VIDERO IN MANIBUS EIUS SIGNUM CLAVORUM ET MITTAM DIGITUM MEUM IN SIGNUM CLAVORUM ET MITTAM MANUM MEAM IN LATUS EIUS, NON CREDAM”.

²⁵ A tanítványok elmondták: „Láttuk az Urat!” De kétkedett: „Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, ha nem helyezem ujjamat a szegek helyére, és oldalába nem teszem a kezem, nem hiszem.”

²⁵ A többi tanítvány elmondta neki: »Láttuk az Urat!« Ő azonban így szólt: »Hacsak nem látom kezén a szegek nyomát, és ujjamat a szegek helyére nem teszem, és kezemet az oldalába nem helyezem, én nem hiszem!«

²⁵ *A tanítványok azonban megmondták neki: „Láttuk az Urat.” De ő kétkedett: „Ha csak nem látom kezén a szegek nyomát s ha ujjammal a szegek helyét nem érintem és kezemet oldalába nem teszem, nem hiszem.”*

²⁵ *Mondának azért néki a többi tanítványok: Láttuk az Urat. Ő pedig monda nekik: Ha nem látom az ő kezein a szegek helyeit, és be nem bocsátom ujjaimat a szegek helyébe, és az én kezemet be nem bocsátom az ő oldalába, semmiképen el nem hiszem.*

²⁵ Így szólt hozzá a többi tanítvány: – Láttuk az Urat. Ő azonban ezt mondta nekik: – Ha nem látom a kezén a szegek helyét, és nem érintem meg ujjammal a szegek helyét, és nem teszem a kezemet az oldalára, nem hiszem.

²⁶ ET POST DIES OCTO ITERUM ERANT DISCIPULI EIUS INTUS, ET THOMAS CUM EIS. VENIT IESUS IANUIS CLAUSIS ET STETIT IN MEDIO ET DIXIT: “PAX VOBIS!”.

²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, s Tamás is ott volt velük. Ekkor újra megjelent Jézus, bár az ajtó zárva volt. Belépett, megállt középen, és köszöntötte őket: „Békesség nektek!”

²⁶ Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványai, és Tamás is velük volt. Jézus eljött – bár az ajtó zárva volt –, megállt középen, és így szólt: »Békesség nektek!«

²⁶ *Nyolc nap múlva ismét együtt voltak a tanítványok, és Tamás is velük. Az ajtók zárva voltak. Eljött Jézus és e szavakkal lépett közéjük: „Békesség nektek!”*

²⁶ *És nyolcz nap múlva ismét benn valának az ő tanítványai, Tamás is ő velök. Noha az ajtó zárva vala, beméne Jézus, és megállta a középén és monda: Békesség néktek!*

²⁶ Nyolc nappal később ismét odabent voltak a tanítványai, és Tamás is velük. Bár az ajtók zárva voltak, Jézus eljött, megállt középen, és így szólt: – Béke veletek!

²⁷ DEINDE DICIT THOMAE: “INFER DIGITUM TUUM HUC ET VIDE MANUS MEAS ET AFFER MANUM TUAM ET MITTE IN LATUS MEUM; ET NOLI FIERI INCREDULUS SED FIDELIS!”.

²⁷ Aztán Tamáshoz fordult: „Nyújtsd ide az ujjadat és nézd kezemet! Nyújtsd ki a kezedet és tedd oldalamba! S ne légy hitetlen, hanem hívő!”

²⁷ Azután azt mondta Tamásnak: »Tedd ide ujjadat és nézd a kezeimet; nyújtsd ki kezedet és tedd az oldalamba, és ne légy hitetlen, hanem hívő!«

²⁷ *Aztán Tamáshoz fordult: „Tedd ide ujjadat, és nézd a kezemet. Nyújtsd ki kezedet s tedd az oldalamba. És ne légy hitetlen, hanem hívő.”*

²⁷ *Azután monda Tamásnak: Hozd ide a te ujjadat és nézd meg az én kezeimet; és hozd ide a te kezedet, és bocsássad az én oldalamba: és ne légy hitetlen, hanem hívő.*

²⁷ Azután Tamáshoz fordult: – Tedd ide az ujjad, és nézd meg a kezem, nyújtsd ide a kezed, és tedd az oldalamba, és ne légy tovább hitetlen, hanem hívő!

²⁸ RESPONDIT THOMAS ET DIXIT EI: “DOMINUS MEUS ET DEUS MEUS!”.

²⁸ Tamás fölkiáltott: „Én Uram és Istenem!”

²⁸ Tamás azt felelte: »Én Uram és én Istenem!«

²⁸ *Tamás fölkiáltott: „Én Uram, én Istenem!”*

²⁸ *És felele Tamás és monda néki: Én Uram és én Istenem!*

²⁸ Tamás így felelt: – Én Uram, én Istenem!

²⁹ DICIT EI IESUS: “QUIA VIDISTI ME, CREDIDISTI. BEATI, QUI NON VIDERUNT ET CREDIDERUNT!”.

²⁹ Jézus csak ennyit mondott: „Hittél, mert láttál. Boldogok, akik nem látnak, mégis hisznek.”

²⁹ Jézus erre azt mondta neki: »Mivel láttál engem, hittél. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hittek.«

²⁹ *Jézus csak ennyit mondott: „Hittél (Tamás), mert láttál Engem. Boldogok, aki nem látnak, mégis hisznek.”*

²⁹ *Monda néki Jézus: Mivelhogy láttál engem, Tamás, hittél: boldogok, a kik nem látnak és hisznek.*

²⁹ Jézus így szólt hozzá: – Mivel látsz engem, hiszel. Boldogok, akik nem látnak, és hisznek.

³⁰ MULTA QUIDEM ET ALIA SIGNA FECIT IESUS IN CONSPECTU DISCIPULORUM SUORUM, QUAE NON SUNT SCRIPTA IN LIBRO HOC;

³⁰ Jézus még sok más csodajelel is mutatott tanítványai előtt, amelyeket nem jegyeztek föl ebben a könyvben.

³⁰ Jézus még sok egyéb csodajelel is művelt tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben.

³⁰ *Jézus még sok más csodajelel művelt tanítványai szeme láttára, de azok nincsenek följegyezve ebben a könyvben.*

³⁰ *Sok más jelt is művelt ugyan Jézus az ő tanítványai előtt, a melyek nincsenek megírva ebben a könyvben;*

³⁰ Sok más jelet is tett Jézus a tanítványai szeme láttára, amelyek nincsenek megírva ebben a könyvben.

³¹ HAEC AUTEM SCRIPTA SUNT, UT CREDATIS QUIA IESUS EST CHRISTUS FILIUS DEI ET UT CREDENTES VITAM HABEATIS IN NOMINE EIUS.

³¹ Ezeket azonban följegyezték, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, s hogy a hit által életetek legyen az ő nevében.

³¹ Ezeket pedig azért írták le, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Isten Fia, és e hit által az ő nevében életetek legyen.

³¹ *Ezeket azonban azért jegyeztem föl, hogy higgyétek: Jézus a Messiás, az Isten Fia, és hogy a hit által életetek legyen benne.*

³¹ *Ezek pedig azért irattak meg, hogy higgyétek, hogy Jézus a Krisztus, az Istennek Fia, és hogy ezt hívén, életetek legyen az ő nevében.*

³¹ Ezek pedig azért vannak megírva, hogy higgyétek: Jézus a Krisztus, az Isten Fia; és e hitben életetek legyen az ő nevében.

1.3. BEHATÁROLÁS

A szakasz kezdetét a helyszín (az utolsó vacsora terme zárt ajtók mögött), az időpont (a hét első napján: vasárnap este) és a tanítványok jelenléte világosan mutatja (Jn 20,19). Noha az időpont (nyolc nap után) az epizód során változik és Tamás apostol is megjelenik a tanítványokkal együtt (Jn 20,26), a helyszín azonos, és a téma is kapcsolódik az előző versekhez: a feltámadt Jézussal találkoznak az apostolok, aki szól hozzájuk. Így a szakasz a Jn 20,19- 29 között határolható be, amihez egy rövid befejezést, összegzést fűz az evangélista (Jn 20,30-31).

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Ebben az epizódban írja le János evangélista először a feltámadt Jézus találkozását az apostolokkal. Mindkét alkalommal Jézus az utolsó vacsora termében, a hét első napján, azaz vasárnap jelenik meg először a tanítványainak (Jn 20,19.26). Hangsúlyozni kívánja tehát János, hogy a vasárnap a feltámadt Úr napja.

Továbbá kiemeli, hogy a Feltámadott ajándékai: a béke, a Szentlélek és a bűnbocsánat, amire hittel kell válaszolnunk, ahogy Tamás apostol alakján keresztül mutatja: egyedül a Jézus Krisztusba, az Isten Fiába vetett hit vezet el a boldogságra és az örök életre (Jn 20,28-29.31).

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

Εἰρήνη (*ejréné*): béke, békesség (Jn 20,19.21.26)

A kifejezés a János-evangéliumban, mint többnyire a szinoptikus evangéliumokban is (pl. Mt 10,13.34; Mk 5,34; Lk 7,50; 10,5; 24,36), Jézus beszédeiben hangzik el (Jn 14,27; 16,33; 20,19.21.26). Ugyanakkor János evangélista mindegyik esetben a húsvéti misztériumhoz, az utolsó vacsora terméhez kapcsolja az Úrnak ezen kijelentéseit. Jézus a halála előtti estén, a búcsúbeszédében, beszél az ő békéjéről, amit a tanítványainak ad, de nem úgy adja, ahogy a világ (Jn 14,27). Illetve hangsúlyozza, hogy ez a béke őbenne van, vagyis őtőle származik (Jn 16,33). Ugyanebben a teremben a feltámadt Úr a „béke nektek” köszöntéssel háromszor is üdvözli az apostolokat (Jn 20,19.21.26). Így tehát az evangélista nyomatékosítani kívánja, hogy a béke az utolsó vacsora termében születik meg: vagyis a béke az önmagát teljesen az embereknek odaajándékozó, a keresztre feszített és feltámadt Jézus Krisztus ajándéka!

ἐνεφύσησεν (*enefüszészen*): rálehel (Jn 20,22)

A szó jelentésének háttérében a valamibe, valakibe belefújni, belelehelni, rálehelni áll. Ez a kifejezés csak itt található meg az Újszövetségben, de az Ószövetségben más igehelyeken is előfordul különböző formákban (Ter 2,7; 1Kir 17,21; Ez 37,9; Bölcs 15,11). A gesztus, amit Jézus tesz az a cselekedet, amivel a teremtő Isten belelehel az élet leheletét az emberbe (Ter 2,7; Bölcs 15,11), illetve amivel Illés próféta feltámasztja a száreftai

özvegyasszony fiát (1Kir 17,21), továbbá, ahogyan a prófétai szóra a Lélek ráfúj a megöltekre (Ez 37,9).

Az utolsó vacsora terme a béke helyszínévé válik tehát, ahol Jézus a Szentlelkét odaajándékozta a tanítványoknak, hogy a bűnbocsánat ajándékának közvetítői legyenek. A béke tehát a Szentlélek általi megújulásból, újjáteremtésből, megbocsátásból és feltámadásból származik.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Párhuzamok János evangéliumán belül

Jn 1,33 Magam sem ismertem, de aki vízzel kereszteni küldött, azt mondta: Akire látod, hogy leszáll a Lélek s rajta is marad, az majd Szentlélekkel fog kereszteni.

Jn 1,50 Jézus ezt felelte neki: „Mivel megmondtam, hogy láttalak a fügefa alatt, hiszel. De nagyobb dolgokat is fogsz még látni.”

Jn 2,11 Ezzel kezdte meg Jézus csodajeleit a galileai Kánában. Kinyilatkoztatta dicsőségét, s tanítványai hittek benne.

Jn 2,23 Akkor, amikor húsvét ünnepe alkalmával Jézus Jeruzsálemben tartózkodott, sokan hittek benne, mert látták a csodákat

Jn 3,15 hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.

Jn 4,48 Jézus azonban így szólt: „Hacsak jeleket és csodákat nem láttok, nem hisztek.”

Jn 5,24 Bizony, bizony, mondom nektek: Aki hallja szavamat és hisz annak, aki küldött, az örökké él, nem esik ítélet alá, hanem már át is ment a halálból az életre.

Jn 7,39 Ezt a Lélekről mondta, amelyben a benne hívők részesülnek. A Lélek ugyanis még nem jött el, mert még nem dicsőült meg Jézus.

Jn 9,22 A szülők azért beszéltek így, mert félték a zsidóktól. A zsidók ugyanis elhatárolták, hogy azt, aki Messiásnak vallja, kizárják a zsinagógából.

Jn 11,16 Tamás, akit melléknevén Didimusznak hívtak, így szólt a többi tanítványhoz: „Menjünk mi is, haljunk meg vele együtt!”

Jn 12,37 Jóllehet ennyi csodát tett a szemük láttára, mégsem hittek benne.

Jn 14,5 Erre Tamás azt mondta: „Uram, nem tudjuk, hova mégy, hát hogy ismerhetnénk az utat?”

Jn 14,27 Békességet hagyok rátok. Az én békémet adom nektek. Nem úgy adom nektek, ahogy a világ adja. Ne nyugtalankodjék a szívetek, s ne csüggedjen.

Jn 15,11 Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek is, és teljes legyen az örömötök.

Jn 16,16 Rövid idő s már nem láttok, ismét rövid idő s viszontláttok.

Jn 16,22 Így most ti is szomorúak vagytok. De viszontlátalak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömötöket nem veheti el tőletek senki.

Jn 17,18 Amint te a világba küldtél, úgy küldöm én is őket a világba.

Jn 19,34-35 az egyik katona oldalába döfte a lándzsáját. Nyomban vér és víz folyt belőle. Aki látta, az tett róla tanúságot és igaz a tanúsága. Tudja, hogy igazat mond, hogy ti is higgyetek.

Jn 20,1 A hét első napján, kora reggel, amikor még sötét volt, Mária Magdolna kiment a sírhoz. Észrevette, hogy a követ elmozdították a sírtól.

Jn 21,2 Együtt volt Simon Péter, Tamás, melléknevén Didimusz, továbbá a galileai Kánából való Natánael, Zebedeus fiai, s még két másik tanítvány.

Jn 21,25 Jézus még sok egyebet is tett. Ha azonban valaki mind le akarná írni – azt hiszem –, annyi könyvet kellene írnia, hogy nem tudná az egész világ sem befogadni.

Szinoptikus párhuzamok

Mt 16,16 Simon Péter válaszolt: „Te vagy Krisztus, az élő Isten Fia.”

Mt 16,19 Neked adom a mennyek országa kulcsait. Amit megkötsz a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldasz a földön, a mennyben is fel lesz oldva.

Mt 18,18 Bizony mondom nektek: amit megkötök a földön, a mennyben is meg lesz kötve, s amit feloldotok a földön, a mennyben is fel lesz oldva.

Mt 28,19 Menjetek tehát, tegyétek tanítványommá mind a népeket! Kereszteljétek meg őket az Atya és a Fiú és a Szentlélek nevére!

Mk 16,14-18 Végül a tizenegynek jelent meg, amikor egyszer asztalnál ültek. Szemükre vetette hitelenségüket és keményszívűségüket, hogy nem hittek azoknak, akik feltámadása után látták. Aztán így szólt hozzájuk: „Menjetek el az egész világra, és hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek. Aki hisz és megkeresztelkedik, üdvözülni fog, aki nem hisz, az elkárhozik. Akik hisznek, azokat ezek a jelek fogják kísérni: Nevemben ördögöt űznek, új nyelveken beszélnek, kígyókat vehetnek kezükbe, és ha valami mérget isznak, nem árt nekik, ha pedig betegekre teszik a kezüket, azok meggyógyulnak.”

Lk 1,45 Boldog, aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki!

Lk 24,16 De szemük képtelen volt felismerni.

Lk 24,25 Erre így szólt: „Ó, ti balgák, milyen nehezen tudjátok elhinni, amit a próféták jövendöltek.”

Lk 24,36-46 Míg ezekről beszélgettek, egyszer csak megjelent köztük és köszöntötte őket: „Békesség nektek!” Ijedtükben és félelmükben azt vélték, hogy szellemet látnak. De ő így szólt hozzájuk: „Miért ijedtetek meg, s miért támad kétely szívetekben? Nézzétek meg a kezem és a lábam! Én vagyok. Tapogassatok meg és lássatok! A szellemnek nincs húsa és csontja, de mint látjátok, nekem van.” Ezután megmutatta nekik kezét és lábát. De örömükben még mindig nem mertek hinni és csodálkoztak. Ezért így szólt hozzájuk: „Van itt valami ennivalótok?” Adtak neki egy darab sült halat. Fogta és a szemük láttára evett belőle. Aztán így szólt hozzájuk: „Ezeket mondtam nektek, amikor még veletek voltam, hogy be kell teljesednie mindannak, amit rólam Mózes törvényében, a prófétákban és a zsoltárokból írtak.” Ekkor megnyitotta értelmüket, hogy megértsék az Írásokat, s így folytatta: „Meg van írva, hogy a Messiásnak szenvednie kell, és harmadnap fel kell támadnia a halálból.”

Lk 24, 47-48 Nevében megtérést és bűnbocsánatot kell hirdetni minden népnek Jeruzsálemtől kezdve. Ti tanúi vagytok ezeknek.

Lk 24,49 Én meg kiárasztom rátok Atyám ígését. Maradjatok a városban, míg fel nem öltitek a magasságból való erőt.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Ter 2,7 Akkor az Úristen megalkotta az embert a föld porából és orrába lehelte az élet leheletét. Így lett az ember élőlényé.

MTörv 34,10-12 Izraelben azonban nem támadt többé olyan próféta, mint Mózes, akivel az Úr szemtől szemben találkozott. Az Úr parancsára sok jelet és csodát mutatott Egyiptom földjén a fáraón és szolgáin és az egész országon. Nagy hatalomról tett tanúságot, s nagy rettenetet keltett egész Izrael szeme láttára.

Bölcs 15,11 mert nem ismeri azt, aki alkotta és aki tevékeny lelket lehelt bele, és belelehelte az élet leheletét.

Ez 37,9 Ekkor így szólt hozzám: „Jövedölj az éltető leheletről, jövedölj, emberfia, és mondd az éltető leheletnek: ezt mondja az Úr, az Isten: Gyere elő a négy szél hazájából, és fújj ezekre a halottakra, hogy megelevenedjenek.

ApCsel 1,8 De megkapjátok a Szentlélek rátok leszálló erejét, és tanúim lesztek Jeruzsálemben s egész Júdeában és Szamáriában, sőt egészen a föld végső határáig.

ApCsel 3,16 Mert hittel segítségül hívtuk a nevét, erőt öntött ebbe az emberbe, akit itt láttok és akit ismertek. A tőle való hit visszaadta neki épségét mindnyájatok szeme láttára.

1Kor 9,1 Vajon nem vagyok szabad ember? Nem vagyok apostol? Nem láttam Urunkat, Jézust? Nem vagytok-e az én művem az Úrban?

1Kor 15,45 Ahogy az Írás mondja: „Ádám, az első ember élő lényé lett”, az utolsó Ádám pedig éltető lélekké.

1Pét 1,8 Akit noha nem láttatok, mégis szerettek; bár most sem látjátok, mégis hisztek benne. De mivel hisztek, ujjonghattok a megdicsőültek kimondhatatlan örömeivel

1Jn 1,1 Ami kezdettől fogva volt, amit hallottunk, amit a szemünkkel láttunk, amit szemléltünk és amit a kezünkkel tapintottunk: az élet Igéjét hirdetjük nektek.

1Jn 5,13 Ezeket azért írtam nektek, akik hisztek Isten Fi a nevében, hogy megtudjátok: örök életetek van.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Ágoston: Minthogy kikérted a véleményemet a test feltámadásával és a testrészek szerepével kapcsolatban a feltámadás utáni romolhatatlan, halhatatlan állapotban, hallgasd meg, mit gondolok röviden erről: ha nem lenne kielégítő, Isten segítségével szóban hosszabban is átbeszélhetjük majd a témát. Minden erőnkkel hinnünk kell, amit a Szentírás hitelesen és világosan állít: látható földi testünk, amit jelenleg fizikainak hívunk, a hívők és igazak feltámadásakor lelkivé válik. Azt viszont nem tudom, hogyan lehet értelmezni vagy másokkal megértetni, hogy milyen is az a lelki test, amiről nincs fizikai tapasztalatunk. Az azonban világos, hogy a test abban az állapotában nem szenved semmilyen romlást, éppen ezért nem lesz szükségünk a romlandó ételre. Mindazonáltal magunkhoz vehetünk és fogyaszthatunk valóságos ételt, nem a szükség miatt, hanem lehetőségként. Különböznék Urunk sem vett volna magához ételt feltámadása után, hogy

ilyen módon képet alkothassunk a testi feltámadásról. Ezért mondja az Apostol: „Ha ugyanis a halottak nem támadnak fel, akkor Krisztus sem támadt fel.” (1Kor 15,16). Hiszen az Úr, amikor megjelent (...), még sebeit is megmutatta (vö. Mk 16,12-14; Lk 24,15-43; Jn 20,24-29).

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

641. Mária Magdolna és a szent asszonyok, akik jöttek, hogy elvégezzék Jézus testének megkenését, melyet a készületi nap miatt sietve temettek el, voltak az elsők, akik találkoztak a Föltámadottal. Így Krisztus föltámadásának első hírnökei az apostolok számára az asszonyok voltak. Az apostoloknak Jézus ezután jelent meg, először Péternek, majd a tizenkettőnek. Péter tehát, aki arra hivatott, hogy erősítse meg testvérei hitét, előttük látja a Föltámadottat, és az ő tanúságára támaszkodva kiáltja a közösség: „Valóban föltámadott az Úr, és megjelent Simonnak” (Lk 24,34).

642. Mindaz, ami ezekben a húsvéti napokban történt, az apostolokat – és egész különösen Pétert – a húsvét reggelén kezdődött új korszak építésének szolgálatába állítja. Mint a Föltámadott tanúi Egyházának alapkövei maradnak. Az első hívó közösség hite azoknak a konkrét embereknek a tanúságára épül, akiket a keresztyének ismertek, és akik közül a legtöbb még közöttük élt. „Krisztus föltámadásának e tanúi” elsősorban Péter és a Tizenkettő, de nemcsak ők: Pál világosan beszél több mint ötszáz személyről, akiknek Jézus egyszerre jelent meg; megjelent még Jakabnak és a többi apostolnak is.

643. E tanúságtételek láttán lehetetlen Krisztus föltámadását a fizikai renden kívül értelmezni és nem elismerni mint történeti tény. A tényekből következik, hogy a tanítványok hite Mesterük – általa előre megmondott– szenvedése és kereszthalála radikális próbatételének vettetett alá. A szenvedés által kiváltott megrendülés oly nagy volt, hogy a tanítványok (legalábbis közülük néhányan) nem azonnal hittek a föltámadás hírének. Az evangéliumok messze nem egy misztikus elragadtatástól lelkes közösségről beszélnek; megtört („szomorú”: Lk 24,17) és megfélemlített tanítványokat állítanak elénk. Ezért nem hittek a sírtól visszatérő szent asszonyoknak, és szavukat „képzeltetésnek tartották” (Lk 24,11). Amikor Jézus húsvét estéjén megmutatta magát a Tizenegynek, „szemükre vetette hitetlenségüket és szívük keménységét, mert nem hittek azoknak, akik látták őt föltámadottan” (Mk 16,14).

644. A tanítványok még a föltámadott Jézus valósága láttán is kételkedtek; annyira lehetetlennek tűnt nekik a dolog: azt gondolták, hogy kísértetet látnak, „álmélnakodtak, de örömükben még mindig nem mertek hinni” (Lk 24,41). Tamás a kételkedésnek ugyanezt a próbáját élte át, s még a Máté által elbeszél utolsó, galileai megjelenéskor is „egyesek (...) kételkedtek” (28,17). Ezért a hipotézis, mely szerint a föltámadás az apostolok hitének (vagy hiszékenységének) „eredménye” lett volna, minden alapot nélkülöz. Épp ellenkezőleg, hitük a föltámadásban – az isteni kegyelem hatása alatt – a föltámadott Jézus valóságának közvetlen megtapasztalásából született.

645. A föltámadott Jézus közvetlen kapcsolatokba lép tanítványaival a tapintás által és azáltal, hogy eledelükből eszik. Így hívja őket arra, hogy ismerjék meg: nem kísértet, s főleg arról bizonyosodjanak meg, hogy az a föltámadott test, amellyel megjelenik nekik, azonos azzal, amelyet megkínóztak és megfeszítettek, mert hordozza szenvedése nyomait. Ez az igazi és valóságos test ugyanakkor a megdicsőült test új tulajdonságait birtokolja: többé nem térben és időben van, hanem szabadon tud megjelenni ott és akkor, ahol és amikor akar, mert emberségét már nem lehet a földön visszatartani, és csak az Atya isteni felségterületéhez tartozik. Ezért a föltámadott Jézus megjelenésének módját is teljesen szabadon választja meg: kertész alakjában, vagy „más alakban” (Mk 16,12), mint amit tanítványai megszoktak, épp azért, hogy ébressze hitüket.

646. Krisztus föltámadása nem a földi életbe való visszatérés volt, mint azon föltámasztások esetében, melyeket Ő húsvét előtt végzett: Jairus kislányáé, a naimi ifjúé és Lázáré. E tények csodás események voltak, de a személyek, akikkel a csoda történt, a „megszokott” földi életet nyerték vissza Jézus hatalma által. A maguk idejében újból meg fognak halni. Krisztus föltámadása lényegében különbözik ettől. Föltámadott testében a halál állapotából átmegy egy időn és téren túli, másik életbe. Jézus testét a föltámadásban a Szentlélek eltölti hatalommal; dicsőségének állapotában az isteni életben részesedik, úgy, hogy Szent Pál elmondhatta Krisztusról: Ő a mennyei ember.

1087. Amikor a föltámadt Krisztus a Szentlelket az apostoloknak adja, rájuk bízva a maga megszentelő hatalmát: az apostolok Krisztus szentségi jelévé válnak. Ugyanannak a Szentléleknek erejével adják át ezt a megszentelő hatalmat utódaiknak. Ez az „apostoli jogfolytonosság” áthatja az Egyház egész liturgikus életét: szentségi természetű és az egyházi rend szentsége által adják tovább.

1342. Az Egyház kezdettől fogva hű maradt az Úr parancsához. A jeruzsálemi egyházzal ez olvasható:

„Állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. (...) Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és tiszta szívvel vették magukhoz az ételt.” (ApCsel 2,42.46)

1988. A Szentlélek hatalma által részesülünk Krisztus szenvedésében meghalván a bűnnek, és részesedünk az ő föltámadásában új életre születvén; tagjai vagyunk az ő testének, ami az Egyház; arra a szőlőtőre oltott szőlővesszők vagyunk, aki Ő maga:

„A Szentlélek által Isten részeseinek neveznek minket. (...) A Lélek közlése által válunk részesevé az isteni természetnek (...). Mert nem más okból istenülnek meg azok, akikben Ő jelen van.”

981. Krisztus föltámadása után elküldte Apostolait, hogy hirdessék „az Ő nevében a bűnbánatot a bűnök bocsánatára minden népnek” (Lk 24,47). Az Apostolok és utódaik a „kiengesztelődés [e] szolgálatát” (2Kor 5,18) végzik nemcsak azáltal, hogy hirdetik az embereknek Istentől a bűnök bocsánatát, amelyet Krisztus érdemelt ki számunkra, és hívják őket a megtérésre és a hitre, hanem közlik is velük a bűnök bocsánatát a keresztség által, és a Krisztustól kapott kulcsok hatalmának erejével megbékéltetik őket Istennel és az Egyházzal:

Az Egyház „megkapja a mennyek országa kulcsait, hogy benne Krisztus vére által és a Szentlélek közreműködésével megtörténjék a bűnök bocsánata. Ebben az Egyházban újjáéled a lélek, mely a bűnök miatt halott volt, hogy együtt éljen Krisztussal, kinek kegyelme üdvözített minket.”

983. A katekézisnek arra kell törekednie, hogy a hívőkben fölébressze és táplálja annak a fölbecsülhetetlen ajándéknak a hitét, amit a föltámadott Krisztus adott Egyházának: a megbízatást és a hatalmat, mely által az Apostolok és utódaik szolgálata az, hogy valóban megbocsássák a bűnöket:

„Az Úr azt akarja, hogy tanítványai a legtöbbre legyenek képesek, azt akarja, hogy kicsinyke szolgálói által az Ő nevében megtörténjenek azok, amiket Ő művelt a földön járva.”

„És hatalmat kaptak [a papok], amit Isten sem az angyaloknak, sem a főangyaloknak nem adott. (...) Mindazt, amit itt lenn a papok tesznek, Isten ott fönn szentesíti.”

A bűnök megbocsátása „ha az Egyházban nem volna, nem volna remény: ha a bűnök megbocsátása az Egyházban nem volna, nem volna az örök szabadulásnak és életnek semmi reménye. Adjunk hálát Istennek, aki Egyházának ezt az ajándékot adta.”

1441. Egyedül Isten bocsátja meg a bűnöket. Mivel Jézus az Isten Fia, önmagáról mondja: „az Emberfiának van hatalma a földön megbocsátani a bűnöket” (Mk 2,10), és Ő maga gyakorolja ezt az isteni hatalmat: „Bocsánatot nyertek bűneid!” (Mk 2,5). Sőt isteni tekintélye folytán átadja az embereknek, hogy az Ő nevében gyakorolják ezt a hatalmat.

2624. Az első jeruzsálemi közösségben a hívők „állhatatosan kitartottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban” (ApCsel 2,42). Ez az összefüggés az Egyház imádságának állandó jellemzője: az apostoli hitre alapszik, a szeretet pecsételi meg és az Eucharisztia táplálja.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT VI. PÁL PÁPA EVANGELII NUNTIANDI KEZDETŰ APOTOLI LEVELE

75. Nem képzelhető el evangelizáció a Szentlélek működése nélkül. A názareti Jézusra keresztsége pillanatában leszáll a Szentlélek, miközben az Atya szava hallatszik: „Ez az én szeretett Fiam, akiben kedvem telik” (Mt 3,17). Ezek a szavak magukba foglalják Jézus kiválasztását és küldetését. „A Szentlélek vezette” a pusztába (Mt 4,1), ahol megvívja döntő harcát és kiállja a legnagyobb próbát, mielőtt megkezdí működését. „A Szentlélek erejével” tér vissza Galileába (Lk 4,14), és Názáretben kezdi el ighirdetését, önmagára alkalmazva Izajás sorait: „Az Úr lelke rajtam.” Majd így szól: „Ma beteljesült az Írás” (Lk 4,18.21; vö. Iz 61,1). A tanítványoknak, mielőtt elküldi őket, ezt mondja: „Vegyétek a Szentlelket” (Jn 20,22).

Ténylegesen csak a Szentlélek eljövele után, a Pünkösöd napján kezdik meg az apostolok evangelizáló munkájukat az egész világon. Péter Joel próféciájának teljesülésével magyarázza az eseményt: „Kiárasztom Lelkemet” (ApCsel 2,17; vö. Joel 3,1-5). Pétert eltölti a Szentlélek, amikor a népnek Jézusról, Isten Fiáról beszél (vö. ApCsel 4,8). Pál is eltelik Szentlélekkel (vö. ApCsel 9,17), mielőtt az apostoli munkának szenteli magát. Istvánt is Szentlélekkel telve választották meg a diakónusi szolgálatra és később ez képesíti a vértanúságra (vö. ApCsel 6,5.10; ApCsel 7,55). A Szentlélek, aki szavakat adott

Péter, Pál és a többi apostolok ajkára, szállt azokra is, akik meghallgatták a beszédet (vö. ApCsel 11,15).

Az egyház a Szentlélek vigasztalásával telve növekszik (vö. ApCsel 9,31). A Szentlélek az egyház Lelke. Ő érteti meg a hívekkel Jézus tanításának, igazságainak mélyebb értelmét. Mint az egyház kezdetén, ma is ő munkálkodik mindazokban, akik az evangéliumot továbbadják: ha hagyják, hogy a Szentlélek birtokba vegye és vezesse őket. A Szentlélek ad ajkukra oly szavakat, amelyek nem tőlük maguktól valók – és ugyanakkor a Szentlélek készíti fel a hallgatók lelkét is, hogy megnyíljanak a Jó Hír és az Isten Országának hirdetése előtt.

Az evangelizáció jó módszerei fontosak, de soha, a legkiválóbb módszerek sem pótolhatják a Szentlélek csendes munkáját. Bármekkora legyen is a hithirdető tudása, mindez semmi, ha a Szentlélek nem kíséri. Őnélküle a leghatásosabb érvelés sem ér semmit. A legcsodálatosabb szociológiai vagy pszichológiai rendszerek is értéktelenek a Szentlélek segítségére nélkül.

Napjainkban –mondhatni – újból a Szentlélek kivételes korának társai vagyunk. Újból föl akarják őt fedezni, úgy, ahogyan a Szentírás elénk tárja. Boldogságot ad, ha valaki az ő irányításának engedi át magát. Sokan csak órá akarnak figyelni, őtőle akarják magukat vezetetni. A Szentléleknek az egész egyház életében döntő szerepe van, de elsősorban az evangelizációs küldetésben nyilatkozik meg. Nem ok nélkül kezdődik az evangelizáció a Szentlélek sugallatára Pünkösöd hajnalán.

Úgy mondhatni: a Szentlélek az evangelizáció fő munkálója. Ő indít az evangélium hirdetésére, és ő készíti fel bensőleg a szíveket, hogy befogadják az üdvösség szavát. De azt is mondhatjuk, hogy ő az evangelizáció célja és beteljesülése: ő alkotja meg az „új teremtményt”, az új embert. Ennek az új embernek kialakítása az evangelizáció célja, a sokféleség egységében az egyházi közösségen belül. A Szentlélek segítségével hatol be az evangélium a világ szívébe, mert a Szentlélek segít felismerni az „idők jeleit”, az Isten jeleit, amelyeket az evangelizáció fölfedez és az emberek életében megvilágít.

Az 1974-es püspöki szinódus nagyon hangsúlyozta a Szentlélek szerepét az evangelizációban. Kifejezte óhaját, hogy a püspökök és teológusok jobban tanulmányozzák a Szentlélek működését és annak módjait a mai evangelizációban. Mi ehhez csak annyit fűzünk hozzá, hogy ez a hívekre is vonatkozik, mert a keresztségben ők is a Szentlélek pecsétjét vették. Csatlakozunk tehát a püspöki szinódus óhajához, és kérünk mindenkit, aki az evangélium követségében jár: imádkozzunk hittel és buzgón a Szentlélekhez, és engedjük, hogy ő vezessen, ő lelkesítsen minden tervünkben, minden kezdeményezésünkben, minden evangelizációs munkánkban.

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA ECCLESIA DE EUCHARISTIA KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

22. A Krisztusba való beépülés, amit a keresztség valósított meg, állandóan megújul és erősödik az Eucharisztikus áldozatban való részesedés által, főként, ha a szentáldozásban ez a részesedés teljes. Elmondhajtuk, hogy nemcsak mi vesszük magunkhoz Krisztust, hanem Krisztus is magához vesz mindegyikünket. Barátságot köt velünk: „Ti a barátaim vagytok” (Jn 15,14). Sőt, mi az életünket neki köszönhetjük: „Aki eszi az én testemet, általam fog élni” (Jn 6,57). A szentáldozásban titokzatos módon megvalósul Krisztus és a tanítvány „egymásban léte”: „Maradjatok meg bennem és én tibennetek” (Jn 15,4).

Amikor az Új Szövetség népe egyesül Krisztussal, egyáltalán nem zárkózik önmagába, hanem „szentséggé” válik az egész emberiség számára, a Krisztus által megvalósított üdvösség jelévé és eszközévé, a világ világosságává és a föld sójává (vö. Mt 5,13-16) mindenki üdvösségére. Az Egyház küldetése folytatja Krisztus küldetését: „Miként engem küldött az Atya, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Ezért a kereszttáldozat eucharisztikus megörökítéséből s a Krisztus testével és vérével való közösségből meríti az Egyház a küldetésének teljesítéséhez szükséges lelki erőt. Így válik az Eucharisztia az egész evangelizáció forrásává és csúcspontjává, hiszen annak célja az emberek közössége Krisztussal s benne az Atyával és a Szentlélekkel.

XVI. BENEDEK PÁPA VERBUM DOMINI KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

15. Miután láttuk a Szót, amelyet Isten utoljára és véglegesen intézett a világhoz, most a Szentlélek küldetése felé kell fordulnunk az Isteni Szóval kapcsolatban. A krisztusi kinyilatkoztatást ugyanis nem lehet hitelesen megérteni a Vigasztaló tevékenységétől függetlenül. Ez annak a ténynek a következménye, hogy Isten önközlése mindig magában foglalja a Fiú és a Szentlélek kapcsolatát, akiket Lyoni Szent Ireneusz úgy nevez, hogy „az Atya két keze”. Maga a Szentírás bemutatja a Szentlélek jelenlétét az üdvösség történetében és különösen Jézus életében, aki fogantatott Szűz Máriától a Szentlélek erejéből (vö. Ml 1,18; Lk 1,35); nyilvános működése kezdetén a Jordán partján látta, hogy galamb formájában leszáll rá (vö. Mt 3,76); Jézus ebben a Lélekben beszél és ujjong (vö. Lk 10,21); és ebben a Lélekben áldozza föl önmagát (vö. Zsid 9,14). Küldetése végén János evangélista elbeszélése szerint maga Jézus kapcsolja össze világosan életének ajándékozását és Lelkének elküldetését övéi számára (Jn 16,7). A föltámadott Jézus testében hordozva a szenvedés stigmáit, kiárasztja a Lelket (vö. Jn 20,22), és saját küldetésének részesévé teszi övéit (vö. Jn 20,21). A Szentlélek fogja megtanítani a tanítványokat mindenre és eszükbe juttat mindent, amit Krisztus mondott (vö. Jn 14,26), mert Ő, az igazság Lelke (vö. Jn 15,26) vezeti majd be a tanítványokat a teljes igazságba (vö. Jn 16,13). Végül ahogyan az Apostolok cselekedeteiben olvassuk, Pünkösöd napján a Lélek leszáll a Máriával együtt imádkozó Tizenkettőre (vö. 2,1-4), és erőt ad nekik a küldetéshez, hogy minden népnek hirdessék az örömhírt.

Isten Szava tehát a Szentlélek tevékenységének köszönhetően fejeződik ki emberi szavakban. A Fiú küldetése, és a Szentlélek küldetése elválaszthatatlan és egyetlen üdvöndet alkotnak. A Lélek, aki az Ige megtestesülésekor Szűz Mária méhében cselekedett, ugyanaz, mint aki Jézust egész küldetésében vezette, és akit Jézus megígért a tanítványoknak. Ugyanaz a Lélek, aki a próféták által szólt, támogatja és indítja az Egyházat Isten Szavának hirdetésének feladatában és az apostolok prédikációjában, végül ez a Lélek az, aki sugalmazta a Szentírás szerzőit.

93. Éppen ezért az Egyház küldetését nem tekinthetjük tetszés szerint végezhető, illetve az Egyház életének mellékes tevékenységeként. Hanem arról van szó, hogy engednünk kell, hogy a Szentlélek tegyen minket hasonlóvá Krisztushoz azáltal, hogy részesít az Ő küldetésében: „ahogy az Atya küldött engem, én is küldelek titeket” (Jn 20,21). Maga a Szó sürget, hogy forduljunk a testvérek felé: a Szó az, mely megvilágosít, tisztít, megtérít; mi csak az Ő szolgálói vagyunk.

Tehát egyre inkább újra föl kell fedoznünk a Szó hirdetésének szépségét és fontosságát, hogy Istennek Krisztus által hirdetett Országá eljöjjön. Megújítjuk az egyházatyáknál annyira megszokott gondolatot, hogy a Szó hirdetésének tárgya Isten Országá (vö. Mk 1,14-15), ami nem más, mint maga Jézus személye (az Autobaszileia), ahogy Órigenész mondja. Az Úr minden korszak minden emberének fölkínálja az üdvösséget. Valamennyien látjuk, mennyire fontos, hogy Krisztus világossága az emberiség egészét megvilágosítsa: a családot, az iskolát, a kultúrát, a munkát, a szabadidőt és a társadalmi élet minden szektorát. Nem vigasztalni, hanem megindítani kell, olyan szavakkal, melyek megtérésre hívnak, és lehetővé teszik a Vele való találkozást, s ennek következtében új emberiség születik.

Minden megkeresztelt ember felelős az igehirdetésért

94. Mivel Isten egész népe „küldött”, a Szinódus hangsúlyozta, hogy „a küldetés Isten Szavának hirdetésére Jézus Krisztus minden tanítványának a keresztségből következő feladata”. Egyetlen krisztushívó sem érezheti magától idegennek ezt a felelősséget, mely abból következik, hogy szentségileg Krisztus Testéhez tartozik. Ennek tudatát újra föl kell éleszteni minden családban, plébánián, közösségben, társulatban és egyházi mozgalomban. Az Egyház mint a közösség misztériuma teljes egészében misszionárius, és a maga életállapotában mindenki arra hivatott, hogy vegyen részt az evangélium hirdetésében.

A püspökök és a papok sajátos küldetésüknél fogva elsőként hivatottak arra, hogy a Szó szolgálatában éljenek, hirdessék az evangéliumot, szolgáltassák ki a szentségeket és neveljék a híveket a Szentírás hiteles megismerésére. A diákonusok arra hivatottak, hogy sajátos küldetésük szerint vegyenek részt ebben az evangelizációban.

A szerzetesség az Egyház történelme során mindvégig tanúskodik arról a képességéről, hogy vállalni tudja Isten Szava hirdetésének feladatát a pogány misszióban és a legnehezebb helyzetekben. A szerzetesrendek képesek alkalmazkodni az evangelizáció új feltételeihez, bátran és merészen kezdeményezve és fogadva az új kihívásokat Isten Szava hatékony hirdetésére.

A laikusok arra hivatottak, hogy teljesítsék a keresztségből közvetlenül fakadó prófétai feladatukat, azaz a mindennapi életben tanúskodjanak az evangélium mellett, bármilyen körülmények között élnek. Erre vonatkozóan a Szinódusi Atyák „a legnagyobb elismerésüket és hálájukat, illetve bátorításukat fejezték ki azért az evangelizáló szolgálatért, melyet oly sok laikus, főként a nők végeznek, nagylelkűen és elkötelezetten bárhol a világon Mária Magdolna példája szerint, aki a húsvét örömeinek első tanúja”. Ezen felül a Szinódus hálával ismeri el, hogy az egyházi mozgalmak és új közösségek nagy ösztönzést jelentenek az evangélium-zálásban, mert arra készítetnek, hogy kifejlesszük az evangélium hirdetésének új formáit.

FERENC PÁPA EVANGELII GAUDIUM KEZDETŰ APOSTOLI BUZDÍTÁSA

5. Az evangélium, melyben dicsőségesen ragyog Krisztus kereszttje, nyomatékosan meghív az öröme. Legyen elég csak néhány példa: az angyal így köszönti Máriát: „Örvendj!” (Lk 1,28). Mária Erzsébetnél tett látogatásakor János repes az örömtől anyja méhében (vö. Lk 1,41). Énekében Mária azt kiáltja: „Szívem ujjong megváltó Istenemben” (Lk 1,47). Amikor

Jézus megkezdi szolgálatát, János felkiált: „Az örömöm most teljes lett” (Jn 3,29). Maga Jézus „kitörő örömmel dicsőítette az Istent a Szentlélekben” (Lk 10,21). Üzenete az öröm forrása: „Ezeket azért mondom nektek, hogy az én örömöm legyen bennetek, és teljes legyen az örömtök” (Jn 15,11). A mi keresztény örömünk az ő túlradó szívének forrásából fakad. A tanítványoknak ezt ígéri: „Szomorkodtok, de szomorúságotok örömmé változik” (Jn 16,20). Majd hozzáteszi: „Viszontlátalak benneteket, s akkor majd örül a szívetek, és örömtöket nem veheti el tőletek senki” (Jn 16,22). Amikor meglátták a Feltámadottat, „öröm töltötte el” (Jn 20,20) a tanítványokat. Az Apostolok Cselekedeteiben azt olvassuk, hogy az első közösségben „örömmel vették magukhoz az ételt” (2,46). Amerre a tanítványok jártak, „nagy volt az öröm” (8,8), az üldözések közepette pedig „eltöltötte őket az öröm” (13,52). Egy éppen megkeresztelt eunuch „boldogan folytatta útját” (8,39), és a börtönőr „örült egész háza népével, hogy az Isten híve lett” (16,34). Miért ne lépnénk be mi is az örömmel ebbe a folyamába?

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

A mai *evangéliumi részlet* (Jn 20,19-31) központi üzenete a hitről szól: többek között Tamás kezdeti hitetlenkedését, majd a feltámadt Jézus láttán hitbeli megerősödését és húsvéti hitvallását beszéli el. Az Úr azt mondja az apostolnak: „Most már hiszel, Tamás, mert láttál engem. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek!”. Ezt visszhangozza az *alleluja vers* is: „Most már hiszel, Tamás, mert láttál engem. Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek” (Jn 20, 29). Egyházunkban bizonyára sokan át tudjuk érezni Tamás helyzetét, mindannyian minél konkrétabb bizonyítékokra, jelekre vágyunk, hogy növekedni tudjunk a hitben. Ezt szem előtt tartva szólalnak meg az *egyetemese könyörgések*, melyek mindegyike hitbeli megerősödést és állhatatosságot kér Istentől.

A *kezdő könyörgés* kiemeli, hogy húsvét ünnepe lánggra lobbantja Isten népének hitét és kéri, hogy minél jobban meg tudjuk érteni hitünk misztériumait.

Az *olvasmány* (ApCsel 4,32-35) elbeszéli, hogy az apostolok nagy erővel tettek tanúságot Jézus Krisztus feltámadásáról, és hogy a keresztényeknek mindenük közös volt.

A *szentlecke* (1Jn 5,1-6) az evangélium szavaihoz kapcsolódóan olvasható biztatásként is a hívő nép számára: „Mert mindenki, aki az Istentől született, legyőzi a világot. És ez a győzelem – győzelem a világ fölött! – a mi hitünk.”

Tomás evangéliumi hitvallásához köthető a *felajánló könyörgés* is: „Urunk, Istenünk, fogadd kegyesen néped áldozati adományait, hogy neved megvallásában és a keresztségben újjászületve eljussunk az örök boldogságra.”

Az *áldozási ének* szintén az evangéliumi felszólítást idézi: „Nyújtsd ki a kezedet, tedd a szegek helyére, és ne légy hitetlen, hanem hívő, alleluja” (vö. Jn 20,27).

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

Éneklő egyház:

Örvendező szóval (552)

<https://sites.google.com/site/nepenektar3/%C3%89E552.mp3?attredirects=0>

Békességet hagyok rátok (553)

<https://sites.google.com/site/nepenektar3/%C3%89E553.mp3?attredirects=0>

Szent vagy, Uram! Hozsanna:

Feltámadott Krisztus megváltásunkra (108)

<https://sites.google.com/site/nepenektar1/%C3%89E108.mp3?attredirects=0>

Dicsőség! Szent áldás, tisztesség

<https://www.youtube.com/watch?v=azsDOzVsiMM>

Gitáros énekek:

Sillye Jenő – Kovács Gábor: Kristályóriás-oratórium

<https://www.youtube.com/watch?v=axG7o7qxQAM>

Dax: Így jött közénk (Békesség veletek)

<http://daxdalok.hu/Dalok/IstenTenyeren.zip> (Track No05.mp3)

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Vas István: Az új Tamás

És a Tizenkettő között vala egy,
Akit Tamásnak, a Kettősnek hívtanak,
És mikor azt mondta Jézus: „Ahova én megyek,
Ott legyetek ti is – tudjátok az utat”,
Így felelt: „Hová mégy, nem tudhatjuk, Uram.
Mi módon tudhatjuk, hogy az út merre van?”
És monda Jézus a Kettősnek, a szegénynek:
„Én vagyok az út, az igazság, az élet.”

És majdan, mikor a feltámadás
Után a tanítványok újra látták,
Nem volt közöttük a szegény Tamás,
Csak hallotta a test feltámadását.
És mondták akkor neki: „Mi láttuk az Urat.”
S ő felelé: „Ha kezén a szögverte sebet
Az én szemem nem maga látja,
Ha be nem bocsátom az ujjaimat
A vérező oldalába,
Ha hozzá nem érhetek,

Ha hét sebet meg nem tapintja kezem –
én nem hiszem, én nem hiszem.

És nyolc nap múlva együtt ültek tizenketten,
És közöttük Tamás, a Kettős, a hitetlen.
És a zárt ajtón Jézus belépett
És szólt hozzájuk: „Békesség tinéktek!”
És monda Tamásnak: „Hozd ide ujjadat,
Bocsásd oldalamba, érintsd meg te magad,
A szögeknek helyét szemeddel nézheted,
Elhoztam kezemet, hozd ide kezedet,
Sóvárgó kezedet mártsd meg hét sebemben,
Légy immár hívó ne légy hitetlen.”

És szólala Tamás: „Megjelentél nekem,
Te vagy az én Uram, te az én Istenem!”

„Mivel láttál engem, hiszed, hogy én vagyok:
Akik nem látnak és hisznek, azok a boldogok”
– Felelte Jézus Tamásnak.

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

- Milyen az én hitem?
- Mennyire veszem komolyan a saját küldetésemet?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

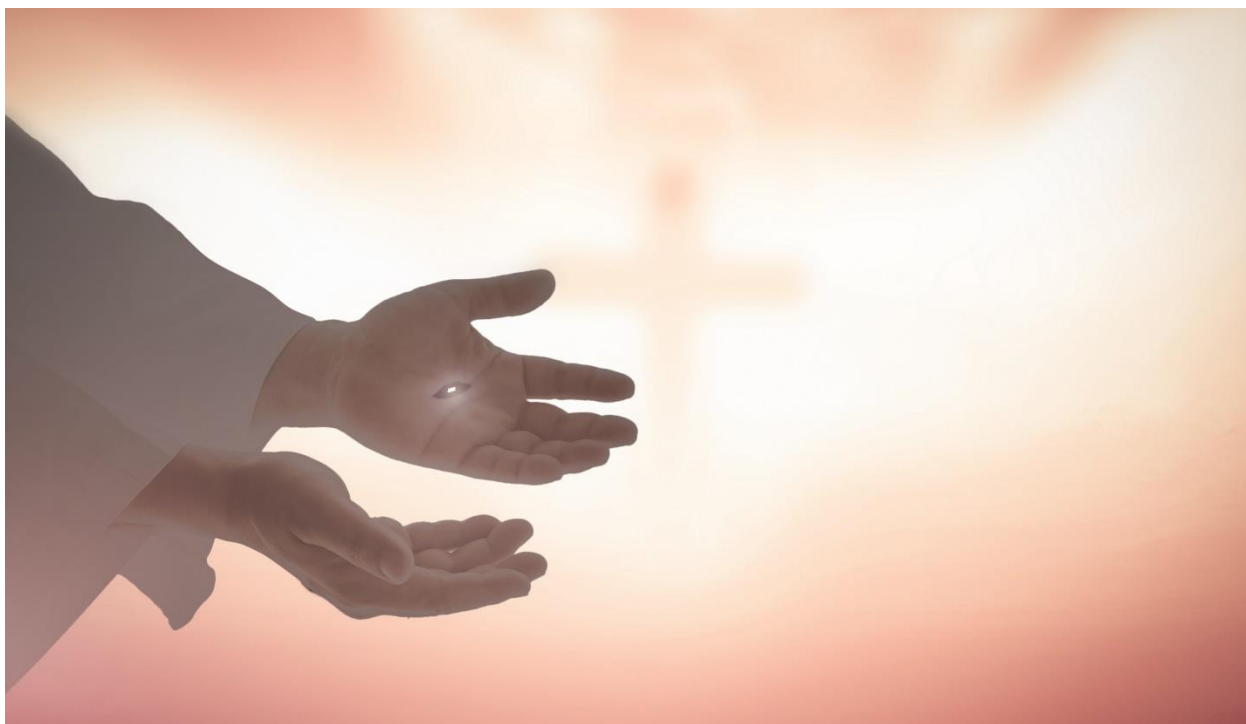
Örökké irgalmas Istenünk, te lánggra lobbantod a neked szentelt nép hitét, amikor évről évre visszatér Húsvét ünnepe. Növeld kegyelmedet, amelyet megadtál nekünk. Add, hogy méltóképpen megértsük, milyen csodálatos, hogy megtisztultunk a keresztvíz által, újjászülettünk a Szentlélekből, és elnyertük a megváltást Krisztus vére árán. Aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Vianney Testvérek imádsága

Szeretett Jézusom, Te nem haboztál feltámadásod után azonnal az irgalmas Atya küldetését rábízni tanítványaidra. Add meg kérlek, hogy a Te szerető dinamikádban éljem meg a jelent, ne a statikus múlton magyarázkodjam, s ne is az elgondolt jövő félelmei foglalkoztassanak. Ezeken mint zárt ajtókon lépj be hozzám, hogy az „itt és most” küldő szót meghalljam, mely az irgalmas cselekedetekre indít. Az aktuális pillanat boldogságára irányítsd lelkemet, mely nem lát, de hisz! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

Ne légy hitetlen, hanem hívő! (Jn 20,19-31)

(Forrás: Shutterstock)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- van bűnbocsánat!
- Jézus mindig meghallja a kérdéseinket és a kételyeinket, s nem hagy válasz nélkül, még akkor sem, ha nem is rögtön válaszol.
- „Boldogok, akik nem láttak, és mégis hisznek!”
- minden keresztény embernek küldetése van, amely magától az Úrtól származik.
- Jézus semmilyen módon nem ítélte el a kételkedőket, hanem megmutatta sebeit.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- törekedjem a vasárnapot úgy megélni mint a feltámadt Jézus Krisztussal való személyes találkozást.
- higgyek akkor is, amikor nem látok.

- helyezzem a félelmeimet Jézus megsebzett kezébe.
- buzgóbban keressem azt a hivatást, amelyet Isten adott nekem.
- ne ítéljek el senkit, aki „bizonyítékot” akar.

IMPRESSZUM

A *Lectio divina segédanyagok*, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Húsvét 2. vasárnap („B” év)
Borítófotó © Shutterstock

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Ágoston gondolatait a *Bibbia dei Padri* kiadványa alapján idéztük.

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Vas István: Az új Tamás – <https://www.ars-sacra.hu/vers.php?vers=94>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a *lectio divina* munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Lívía, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görföl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Paal Ágnes, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelcím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu